

7. Delmas B. (2001), *Arkhipna nauka pered informatsiinym suspilstvom* [Archival science in front of the information society], *Archival Science*, T. 1, № 1, pp. 25-37.
8. Ernest V. (2005), *Arkhipvatsiya: zapam'yatovuvannya ta instrumental'ne vykorystannya pid natsional-sotsializmom* [Archiving: memorization and instrumental use under national socialism] *NLO*, № 74, Available at: <http://magazines.russ.ru/nlo/2005/74/ern9.html> [Accessed 16 april 2018].
9. Heliman-Vinogradov K. B. (1992), *Dokumentatsiya Spohady pro noosferu yak novyy predmet piznannya (Vyznachennya problemy)* [Documentation Memories of the noosphere as a new subject of cognition (Problem definition)], *International information and documentation conference: Scientific journal of the International Alliance of information and documentation*, T. 17; № 1, 29 s.
10. Jeanette A. Bastian (2009), *Kvity dla sadyby: pryklad vyvchennia arkhiviv ta kolektyvnoi pamiaty* [Flowers for the estate: an example of studying archives and collective memory], *American archivist*, T. 72. Spring / Summer, pp. 113-132.
11. Jenkinson Hillary (1922), *Posibnyk z administruvannia arkhiviv, vkluchaiuchy problemy viiskovoho arkhivu ta arkhivuvannia* [Archives administration guide, including military archive and archiving problems], London; Edinburgh; New York; Toronto; Melbourne and Bombay: Oxford at Clarendon Press, - 243, 7 p.
12. Medusevsjka O. M. (2008), *Teoriia ta metodyka piznavalnoi istorii* [Theory and methodology of cognitive history], M.: RGUU, 320 p.
13. Moss Mark Howard (2008), *Na shliakhu do vizualizatsii istorii: mynulyi obraz* [On the way to visualizing history: the past image], Langham, Md.: Lexington Books, 272 p.
14. Nora P. A. (1999), *Problemy pamiaty* [Memory problems], *Memory of France*, M. Vino, СПб.: Szentpétervári Kiadó, pp. 17-50.
15. Rendall S. Jimerson (2003), *Arkhipy ta pamiat* [Archives and memory], *OCLC Systems & Services*, Vol. 19, Iss. 3, pp. 89-95.
16. Richard J. Cox. (2005), *Hromadska pamiat vidpovidaie arkhivnym pamiattiu: interpretatsiia sekretar Viliamsburhiv* [Public memory corresponds to archival memory: interpretation by the Williamsburg secretary] *American archivist*, T. 68, Autumn; Winter, pp. 279-296.

УДК 069(477) =511.141

A MÚZEUMI TEVÉKENYSÉG FEJLŐDÉSE UKRAJNÁBAN

Papp Vasyl, Luzsanska Tetyana, Derkács Victoria

РОЗВИТОК МУЗЕЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Папп В.В., Лужанська Т.Ю., Деркач В.Ю.

DEVELOPMENT OF MUSEUM ACTIVITIES IN UKRAINE

Papp Vasyl, Luzhanskaya Tetiana., Derkach Victoria

A kutatási téma aktualitása az ukrán múzeumi tevékenység kialakulásának és fejlesztésének értékelésére irányul. A tanulmány célja a hazai múzeumi hálózat értékelésének főbb szempontjai. A kutatáshoz általános gyakorlati és elméleti módszereket alkalmaztunk, történelmi analízis és a szintézis, elméleti logikai, analitikai előrejelzés és mások. A cikk foglalkozik a múzeumi intézmények tipizálásával, a múzeumok mint társadalmi intézmények fejlesztésével. További kutatásokat kell

végezni a múzeumok tevékenységének fejlesztése érdekében az innovatív fejlesztési megközelítések keretében.

Kulcsszavak: *múzeum, múzeumi alap, múzeum típusa, múzeumok profiltípusai, múzeumi rendszer, emlékműintézet, múzeumi reflexió.*

Актуальність теми дослідження обумовлена комплексним підходом до оцінки системи музеїв України. Музеям України властивий широкий зв'язок соціальних функцій, що задовольняє громадську потребу у збереженні і використанні предметів навколишнього світу як елементів історичної пам'яті, документальних засобів соціальної інформації, естетичних цінностей і поширює інформацію у вигляді експозицій і виставок. Метою дослідження є визначення основних підходів до оцінки системи музеїв України. Для отримання результатів дослідження використано загальнотеоретичні та спеціальні методи дослідження: історичний, аналізу та синтезу, абстрактно-логічний, прогнозно-аналітичний та інші. Профіль музеїв визначається основним змістом його фондів і зв'язком з тією чи іншою галуззю науки, мистецтва або виробництва. Профіль музею визначає склад колекцій, тематику експозицій, зміст наукових досліджень і впливає на всі напрями музейної діяльності. Профільні групи та профілі музеїв, згідно з їх генетичною класифікацією поділяються на певні типи. Проте перелік їх не може вважатися вичерпним, оскільки принципові нові музеї виникають нині майже щорічно. Інформаційною базою дослідження є монографії та наукові публікації зарубіжних і вітчизняних учених; інформація мережі Інтернет; результати власних досліджень. У статті розглянуті питання оцінки музейного фонду України з позицій нормативно-правового регулювання; дослідження державної та недержавної його частин; програми розвитку музейної справи в Україні; розглянуто критерії виділення музеїв та оцінку їх розвитку в Україні; дослідження музею як інституту пам'яті. Запропоновано заходи щодо удосконалення розвитку музейної мережі України. Подальшого дослідження потребують питання оцінки віртуальних типів музеїв із застосуванням сучасних інноваційних технологій.

Ключові слова: *музей, тип музею, критерії класифікації музеїв, музейний фонд, музейні колекції, музейна справа, музейна діяльність*

The urgency of the research topic is due to the comprehensive approach to the assessment of the museums` system in Ukraine. The museums of Ukraine have a wide connection of social functions, which satisfies the public need to preserve and use objects of the surrounding world as elements of historical memory, documentary means of social information, aesthetic values and disseminates information in the form of expositions and exhibitions. The purpose of the study is to determine the main approaches to the assessment of the museums` system in Ukraine. To obtain the results of the research, the general theoretical and special methods of research were used: historical, analysis and synthesis, abstract-logical, predictive-analytical and others. The profile of museums is determined by the main content of its foundations and its connection with one or another branch of science, art or production. The profile of the museum determines the composition of collections, the subjects of expositions, the content of scientific research and affects all areas of museum`s activity. Profile groups and museums' profiles, according to their genetic classification are divided into certain types. However, their list can not be considered exhaustive, since the principle of new museums are now occurring almost annually. The information base of the research is the monographs and scientific publications of foreign and domestic scientists; information in the Internet; results of own researches. The article deals with the issues of assessing the museum fund of Ukraine from the point of view of regulatory and legal regulation; research of state and non-state parts of it; programs for the development of museum affairs in Ukraine; the criteria for the allocation of museums and assessment of their development in Ukraine are considered; studying the museum as an institution of memory. Measures to improve the development of the museum`s

network of Ukraine are proposed. Further research needs a question of evaluation of virtual types of museums with the use of modern innovative technologies.

Keywords: *museum, type of museum, criteria for classification of museums, museum's fund, museum's collections, museum's business, museum's activity.*

A múzeumtudomány minőségi fejlesztéséhez Ukrajnában múzeumkutatásra és fejlesztésre irányuló programokat lenne célszerű kidolgozni. Célja - a múzeumok anyagi és technikai alapjainak megerősítése, valamint a történelmi és kulturális örökség megőrzése. A program fő feladatai közé tartozik a múzeumok, történelmi emlékek hatékony munkájának társadalmi-gazdasági és jogi feltételeinek biztosítása. A fent említett javaslatok megvalósítása először is az ukrán múzeumok állapotát javítaná, mely megteremti a feltételeket a kulturális intézmények anyagi és technikai alapjainak megerősítésére és fejlesztésére. Ami a társadalmi hatást illeti, azt remélik, hogy javítják az ukrán múzeumi emlékművek tárolási feltételeit, növelik a látogatók létszámát, és ezzel bevonják őket a nemzeti és a világ kulturális tulajdonba.

A múzeum, mint társadalmi intézmény szabályozott típusú társadalmi kapcsolatokat foglal magában, elkötelezett a kulturális örökség megőrzésében. Ezen belül a kiállítási tárgyak összegyűjtésének, a múzeumi tárgyak tárolásának és felhasználásának ellenőrzése zajlik, különleges intézményi beállítások és viselkedési minták jönnek létre, a múlt, a társadalmi emlékezet és a tapasztalat tiszteletére alapozva.

A XXI. század elején Ukrajnában a múzeumok alábbi típusait különböztetik meg: történelmi, néprajzi, művészeti, emlékműi, irodalmi, természettudományi és ipari. Mindegyik profil típusú múzeuma még inkább specializálódott, fajokra és alfajokra. Például a művészi profilú múzeumokhoz a képzőművészeti múzeumok, a népművészeti múzeumok stb. tartoznak; a természettudományos profil típusúhoz - geológiai, paleontológiai, botanikai, zoológiai és mások; történelmi, katonai-történelmi, régészeti, néprajzi, történelmi-építészeti, történelmi és kulturális múzeumok vagy védett területek [2].

A múzeumi ügyek történetének különböző aspektusait és a múzeumok tevékenységét Ukrajnában M. Bondar, I. Bulaniy, I. Dvorkin, L. Gayda, N. Gannusenko, O. Grekulov, G. Yelkin, M. Kashin, I. Kirsim, O. Kruk, O. Kostjukova, M. Loshchinin, R. Mankovskaya, G. Mezentseva, V. Oboznii, S. Ohryzko, E. Piskova, Prus I., Sainensky A., Skrypka T., Skrypnyk G., V. Solodov, V. Stoletov, M. Tkachenko, Y. Trefyak, Fedorov L., Chupriy L., Yu. Omelchenko, I. Yavtushenko és mások kutatták. Az ukrán múzeumok besorolásának modern tudományos tipológiája végül a XX. század végén, a XXI. század elején alakult ki, és összhangban van a múzeumok jelenlegi nemzetközi tipológiáival.

A jelenlegi jogszabályok szerint Ukrajna Múzeumainak alapját a mobil természeti emlékművek, az anyagi és szellemi kultúra műemlékeinek összessége képezi, amelyeknek művészi, történelmi, etnográfiai és tudományos jelentőségük van, típusuktól, alkotóhelyüktől és tulajdoni formáiktól függetlenül, amelyeket Ukrajna területén tartanak műemlékeként, valamint a helyhez rögzített emlékművek, amelyek az ukrán múzeumokban találhatóak, és számon vannak tartva Ukrajna "a múzeumról és a múzeumi tevékenységről" szóló törvényében.

A törvény szerint Ukrajna Múzeumi Alapja tartalmazhat olyan emlékműveket is, amelyek nincsenek Ukrajna területén, és a nemzetközi szerződéseknél megfelelően vissza kell hozni Ukrajnába.

Ukrajna Múzeumi Alapja állami és magán egységekből áll. Az Ukrán Múzeumi Alap állami része magában foglalja a múzeumi gyűjteményeket és bizonyos, állami tulajdonú műemlékeket. A múzeumi gyűjtemények és tárgyak, amelyek az állami tulajdonból a kommunális tulajdonba kerültek, Ukrajna Múzeumi Alapjának állami részét képezik [14].

Számos ukrán tudós dolgozott Ukrajna történelme területén, s hozzájárultak a fejlődéséhez mély nyomot hagyva benne. Az ukrán múzeumokban a nyilvánosság széles köre vizuálisan megismerheti fejlődésének minden szakaszát, meghatározva annak helyét az általános kulturális folyamatban. Ezért fontos a történelmi múzeumok problémájának kutatása, a történelmi és

kulturális emlékeinknek megismerése, a szakemberek és az általános lakosság történelmi és kulturális oktatása. Így az ukrán múzeumok széles körben kapcsolódnak a társadalmi funkciókhoz. Ez kielégíti a világi tárgyak megőrzésének és felhasználásának szükségességét, mint a történelmi emlékezet részét, a társadalmi információ dokumentált eszközeiként, az esztétikai értékeket és információkat kiállítások formájában továbbítja.

A múzeum típusát közcélja, tevékenységi célja határozza meg. Ma a múzeumokra vonatkozóan különböző kritériumok léteznek, és ezeket együtt használják a gyakorlatban. Ezek a: profil, tevékenység típusa, tulajdonosi forma, tevékenység mértéke, státusz (rang, kategória).

E minősítés szerint az ukrán múzeumokat típusok és profilok szerint különböztetnek meg egymástól.

Háromféle múzeum létezik (a látogatóinak kategóriái szerint):

1) *tömeges tudományi-oktatási, vagy nyilvános*. Ezek a múzeumok Ukrajna lakossága számára és vendégeinek széles skálájára vannak szánva, és hazánkban ezek vannak többségben. Ilyen például a Dnyipropetrovszki Történelmi Múzeum, az ukrán Állami Történelmi Múzeum Kijevben, a Lviv Művészeti Galéria stb;

2) *tudományos-kutatási, vagy akadémiai* – szakembereknek van létrehozva. Akadémiákon, kutatóintézetekben vannak jelen, rendkívül speciális jellegűek. Ezek jellegzetes tudományos laboratóriumok (például a Központi Nemzeti Akadémia Természettudományi Múzeuma, Ukrajna Nemzeti Tudományos Akadémia Lviv Természettudományi Múzeuma);

3) *oktatói* – tanulók és diákok számára vannak kialakítva. Ezeket iskolákban, középiskolai és felsőoktatási intézményekben oktatási célokra hozták létre (például az Iván Franko Nemzeti Egyetem Lviv Mineralógiai és Földtani Múzeuma, az Ukrán Tanulmányok Intézetének Régészeti Múzeuma, I. Krypyakevics az Ukrán Tudományos Akadémián) [15].

A múzeum mint emléktároló tanulmányozása P. Ricker "normatív paradigmáján" alapul (amely a múlt feledéséről, újraértékeléséről és feldolgozásáról szól); J. Assman és A. Assmann "kulturális memória" és "kommunikációs memória", P. Noor "emlékhelyei"; P. Connener "kollektív memória" és mások. Ezért elsősorban a kérdés kutatásában az emléki diskurzus szerepel; a múzeumok tevékenységének fejlődését csak közvetetten vizsgáljuk.

Kezdjük a fogalmi-kategorikus tér meghatározásával. A modern, dinamikus társadalom szükséges attribútumai a latin "institutum" (a telepítés, a bevezetés és a szokás), amelyek a szociálisan értelmes funkciók megvalósításának formáit és a társadalmi gyakorlatok racionalizálási mechanizmusának bizonyított tapasztalatait rögzítik és szabályozzák.

Ahogy P. Bergman és T. Luckmann megjegyezte, az intézmények "megjelennek minden olyan társadalmi helyzetben, amely egy ideig tart", és bizonyos társadalmi folyamatok. Az "intézetek" tanulmányát O. Cont (1798 - 1857) és G. Spencer (1820-1903) kezdeményezte. A modern irodalomban az "intézet" kifejezésnek nincsenek rögzített jelentései, és mint a:

1) *társadalmi formáció* - mint a társadalmi jelenségek lényegét és stabilitását jelző általános társadalmi (politikai, jogi, erkölcsi, vallási stb.) normák, szabályok és elvek, kulturális szokások, gondolkodási és magatartási minták komplexuma, meghatározza és szabályozza a társadalmi kapcsolatokat és a különböző emberi tevékenységet;

2) *társadalmi forma* vagy intézmény - társadalmi egység, olyan szervezet, amely a társadalmi kapcsolatok tárgyát képezi. Pontosabban az "intézet" szót, a normának, elfogadott magatartási szabálynak vagy szervezetnek, intézménynek, testületnek, egyesületnek, emberegyesületnek értendő. Az első esetben a normatív (a magatartási szabályok értelmében) értelemben beszélhetünk róla; a második esetben - az intézet szervezeti értelmezéséről;

3) mint egy működő, aktuális normát, amelyet az intézmény a mindennapi gyakorlatban megvalósít, stabillá és jellemzővé válik. S. Kirdina az "intézmény" és a "gyakorlat" fogalmát mutatja be, és meghatározza az intézményeket mint "mély, történelmileg stabil társadalmi gyakorlatokat, amelyek biztosítják a társadalmi kapcsolatok reprodukcióját a különböző típusú társadalmakban".

Az új intézményiség elméletének képviselője, D. North az intézményeket "azokra a szabályokra, mechanizmusokra alapozza, amelyek biztosítják azok végrehajtását és viselkedési normákat, amelyek az emberek közötti ismétlődő kölcsönhatásokat fogalmazzák meg. Az intézetben az emberek interakciójának koordinálása és racionalizálása egy speciális algoritmus és viselkedési program létrehozása. Előttünk nem csak normák egysége, hanem egy olyan szervezet, amely birtokolja a struktúrát. Ezért az intézetek, az emberi tevékenység különböző területeit szabályozó, elveket, normákat és berendezéseket tartalmaznak [12].

A társadalmi intézményen belül, mint bizonyos típusú szervezet, a társadalmi gyakorlat szabványosított, a tervezés és a menedzsment tárgyává válik. Az ilyen társadalmi-kulturális intézmények egyike a múzeum, tekintettel a társadalmi rendszerben való elfogultságára, az általános kulturális folyamatokra, a társadalommal és más intézményekkel való interakció hatékonyságára.

Az ukrán múzeumok hálózata az ukrán múzeumi tudományban megalapozott tudományos osztályozáson és tipológián alapul.

A múzeumok osztályozása a múzeumok csoportosítása egy jellegzetes vagy több jellemző alapján. Az osztályozás szükségességét a múzeumi intézmények formáinak sokfélesége határozza meg.

Országunk múzeumainak osztályozására vonatkozó kritériumok meghatározása az 1920-as években fogalmazódott meg, s ekkor jött létre az állami múzeumi hálózat. Ez a besorolás figyelembe veszi a profilokat, valamint az intézmények státuszát és szervezeti alárendeltségét. A múzeumok genetikai besorolása figyelembe veszi a múzeum profilját. A múzeumok profilja a pénzeszközök fő tartalma és a tudomány, a művészet vagy a termelés egyik vagy másik ágának kapcsolata határozza meg. A múzeum profilja határozza meg a gyűjtemények összetételét, a kiállítás tárgyát, a tudományos kutatás tartalmát és a múzeumi tevékenység minden területét. Minden múzeum profilszámokra oszlik, amelyeken belül meg lehet különböztetni a szűkebb specializációt - akár egy objektum múzeumaiban [15].

A profilszámokat és a múzeumok profiljait a genetikai osztályozásuk szerint bizonyos típusokra osztják fel. Meg kell jegyezni, hogy ezek listája nem tekinthető kimerítőnek, mivel szinte minden évben új múzeumok jönnek létre. Ezzel együtt szeretnénk hangsúlyozni, hogy az ukrán múzeumi tevékenység a gyakorlatában elavult, egyszerűsített minősítése továbbra is érvényes maradt.

Az egyetemi múzeumok a világ egyik legrégebbi múzeuma. A XIX. század elején az egyetemek ritka ásványi anyagokat, paleontológiai leleteket stb. gyűjtöttek össze, amelyek az oktatási folyamathoz szükséges eszközök és modellek voltak. Az első egyetemi múzeumok a természettudomány és a társadalomtörténet komplex gyűjteményeit, az emberi technikai eredményeket mutatták be. Már 1805-ben a Kharkiv Egyetem megnyitotta a természettudományi múzeumát és az 1830-as évektől a szépművészeti múzeumát is. A XIX. század második felétől a tudományos ismeretek differenciálódásával kettéoszlott az egyetemek múzeuma, természettudományi (zoológiai, botanikai, ásványtani) és a humán (numizmatikai, képzőművészeti, antikvitási) irányokra. Az új tudományágak fejlődésével ennek megfelelően megjelentek a különféle egyetemi múzeumok: paleontológiai, néprajzi; a XIX. század végén - antropológiai, földrajzi, fizikai, néprajzi, stb.

Ukrajna egyetemi múzeumaikat az egyetemi előírásoknak megfelelően hozták létre, valamint magánszemélyek, patrónusok és tudósok kezdeményezésére, a kiállítási tevékenység eredményeként. Ezen túlmenően ezek a múzeumok növelték az oktatási folyamat hatékonyságát, valamint számos egyéb funkciót is, többek között a történelmit. Egyes egyetemeken, az adott intézmény történelmét, valamint kiemelkedő tudósait bemutató múzeumokat hoztak létre.

Az iskolai és az iskolán kívüli intézményekben kialakított múzeumokat oktatási és nevelési célokkal hozzák létre. A profiljuk lehet: történelmi, természettudományi, irodalmi, néprajzi stb.

A jogi hovatarozásuk szerint az ország múzeumait az alábbi típusokra osztották fel: állami, önkormányzati, területi (köztük egyetemi), társadalmi (beleértve az iskolait is), vállalati, egyházi, magán (a magán felsőoktatási intézményekben működő).

Állami múzeumok - az állami múzeumok csoportja, amely az Ukrán Minisztertanács alárendeltje, és tevékenységüket a múzeumi hálózat nemzeti szintű koncepciójának keretében végzik. Ezeket a múzeumokat közvetlenül a költségvetésből finanszírozzák. Itt tárolják, illetve mutatják be az ország legértékesebb kincseit és gyűjteményeit.

Önkormányzati múzeumok - ez a fő formája a mai nem állami múzeumnak, amely a gyűjtemények gyűjtését, megőrzését és bemutatását végzi. Az önkormányzati múzeumokat a helyi közigazgatás irányítja és a helyi költségvetésből finanszírozzák.

A területi múzeumok - különböző típusú múzeumok, amelyek az egyes minisztériumok és részlegek alárendeltjei. Azért jöttek létre, hogy bemutassák egy adott gazdasági ágazat fejlődésének történetét: a közlekedés, az egészségügyi ellátás, a bűnüldöző szervek (védelem, belső ügyek), az Országos Tudományos Akadémiát stb.

A társadalmi múzeumok - széles körben alkalmazott intézménytípus, amelyet civil szervezetek (szakszervezetek, pártok stb.) működtetnek.

A vállalati (termelési) múzeumok - nem állami intézmények és vállalkozások strukturális részei. Az első évfordulók alkalmaként megjelent vállalati történelmi múzeumok, a transznacionális vállalatok szerves része a globális környezetben.

Egyházi múzeumok - az Ukrán Köztársaság bolsevik megszállása előtt hazánk legnagyobb múzeumi csoportja volt (Ukrajna nyugati régióiban az egyházi múzeumok 1944-ig léteztek).

Az ukrán egyházi múzeumok a történelmi profil múzeumainak egy csoportjává váltak, annak érdekében, hogy összegyűjtsék és megőrizzék a templom ókori műemlékeit.

Az első ukrániai akadémiai egyházi múzeum 1872-ben jelent meg a kijevi teológiai akadémián. A kéziratok, régi nyomtatványok és metszetek, építészet, ikonfestés, szobrászat, numizmatika, liturgikus eszközök részlegekből állt. Ezen kívül az Akadémiai Múzeum megőrizte az egyház történelmi relikviáit. A papok, a pedagógusok és a mecénások gyűjteményei aktív bővítésével foglalkoztak. Ezzel párhuzamosan nagy műhelymunkát végeztek a műemlékek rendszerezésén, értelmezésén és tudományos kutatásán; az egyéni kiállítások és gyűjtemények tanulmányainak eredményeit rendszeresen publikálták a Kijevi Teológiai Akadémia kiadványaiban.

A múzeum, mint történelmileg kialakult intézmény, az embernek a kulturális szférában való alkalmazkodásának eszközévé, a lelki meggazdagodás helyévé vált, amely az egyén morális és esztétikai fejlődését serkenti. Az antropológiai múzeum, mint a társadalmi emlékezet fordítója, az ősök kultuszához kapcsolódik. Ez egy olyan kulturális tér, amely összpontosítja, képviseli a meglévő tapasztalatokat, és "felelős" azért, hogy az érzelmeket és tapasztalatokat átruházza más generációknak, vagyis a tapasztalat gyakorlati, egzisztenciális és szent. A múzeumok számára jellemző szerkezeti szegmensek, mint például a tudás, a hagyományok, az értékek, a szimbólumok és a képek, egyúttal a társadalmi emlékezet forma-alakítói. Ez az intézmény hajtja végre a szocializált befolyásolás funkcióját. Különösen a múzeumot tekinthetjük a szociokulturális eszmék közvetítőjeként. Ugyanakkor a múzeum hozzájárul az ideológiai gondolatok terjeszkedéséhez, az oktatási és tudományos potenciál bővüléséhez is.

Így a múzeum a társadalmi emlékezet multifunkcionális intézménye. A szociokulturális valóság múzeumi reflexiója, amely az értékrendszer, az élettapasztalat, a látogató személyisége, új tudássá alakul át, és amely alapja a társadalom kollektív emlékezetének kialakulásában.

A felhasznált források jegyzéke

1. Andrejev J. P. Szociális egyetemek: tartalom, funkciók, szerkezet. / J. P. Andrejev, N. M. Korzsevszkaja, N. B. Kosztina. – Szverdlovsk: Urál kiadó, 1989. – 186 ó.

2. A múzeumok besorolása és típusa. [Internetes forrás]. – Elérhetőség: [www.http://pidruchniki.com/](http://pidruchniki.com/)

3. Berger P. A valóság társadalmi felépítése. Tanulmány a tudomány szociológiájáról / P. Berger, T. Lukman. – M.: Medium, 1995. – 323 ó.
4. Bozsenkó O. A. A múzeum a történelmi emlékezet kialakításában: Kulturális kandidátusi szerző absztraktja: 24.00.03 – Múzeológia, történelmi és kulturális tárgyak megóvása és helyreállítása. – СПб., 2012.
5. Driker A. Sz. A jelenkori muzeumok. / Driker A. Sz. // Múzeumológia kérdései. – 2011. - № 1 (3). – 3 ó.
6. Imennova L. Sz. Múzeum a társadalom szociokulturális rendszerében: küldetés, trendek, perspektívák: A szerző absztraktja. 24.00.01 – a kultúra elmélete története – M., 2011. http://files.msuc.org/avtoreferats/210.010.04_avtoreferat-ks_imennovoy.pdf
7. Kirdina Sz. H. Intézményi mátrixok és Oroszország fejlődése / Sz. H. Kirdina – M.: TEISz, 2000. – 117 ó.
8. Kiridon Álla. Múzeumok mint az emlékezet alapjai / Kiridon Álla// Tudományos cikkek gyűjteménye Ukrania-Európa-Világ. – 2015.- 193 ó.
9. Lomáko O. A múzeum, mint az oktatási tér központja és határa / O. Lomáko // Az oktatás filozófiája: Konferenciagyűjtemény «Symposium» sorozat. – 23-ik kiadás. СПб.: Szentpétervári filozófiai társaság, 2002. – 211–212 ó.
10. Múzeumok hálózata Ukrajnában. [Internetes forrás]. – Elérhetőség: [www.http://pidruchniki.com/](http://pidruchniki.com/)
11. Múzeumok típusai [Internetes forrás]. – Elérhetőség // www.http://pidruc
12. Nort D. Intézmények és gazdasági növekedés: történelmi bevezetés / Nort D.; [angolról fordítva]. // THESIS. – 1993. – T.1. – 2. kiadás – 69–91 ó .
13. Szidorenkó O. I. Ukrajna rekreációs tevékenységének egyetemesítése / O. I. Szidorenkó // Visznik KNUTD . – 2013. – № 1. – 264 ó.
14. Ukrajna múzeumtudománya [www.http://um.vn.ua](http://um.vn.ua)
15. Ukrajna múzeumai [Internetes forrás]. – Elérhetőség www.http://tourlib.net/statti

References

1. Andreyev Yu.P., Korzhevskaya N.M., Koshina N.B. (1989), Sotsial'ni universytety: zmist, funktsiyi, struktura [Social Universities: content, functions, structure], Sverdlovsk: Ural publishing house, 186p.
2. Klyasyfikatsiya ta typ muzeyiv [Classification and type of museums], Available t: [www.http://pidruchniki.com/](http://pidruchniki.com/) [Accessed 16 april 2018].
3. Berger P., Lukman T. (1995), Sotsial'na struktura real'nosti. Vychennya sotsiolohiyi nauky [Social structure of reality. Study of the sociology of science], M: Medium, 323p.
4. Bozenko O. A. (2012), Muzei istorychnoi pamiaty [Museum of Historical Memory] dissertation dis.... candidate of historical studies: 24.00.03 - preservation and reproduction of the history of the museum, historical and cultural objects, St.P.
5. Dricker A. N. (2011), Suchasni muzeiyi [Modern museums], *Historical issues of museum*, № 1 (3), 3p.
6. Imnova L. N. (2011), Muzei u sotsiokulturnii systemi suspilstva: misiia, tendentsii, perspektyvy [Museum in the socio-cultural system of society: mission, trends, perspectives] dissertation dis.... 24.00.01 - History of the theory of culture, Available at: http://files.msuc.org/avtoreferats/210.010.04_avtoreferat-ks_imennovoy.pdf [Accessed: 17 april 2018].
7. Kirdina Sh. G. (2000), Instytutsiini matrytsi ta rozvytok Rosii [Institutional matrices and development of Russia], M.: TEISz, 117 p.
8. Kiridon Alla (2015), Muzei yak osnovy pamiaty [Museums as the basis of memory], *Collection of scientific articles Ukrainian-European world*, 193 p.

9. Lomako O. (2002), Muzei yak tsentr i mezha navchalnoho prostoru [Museum as the center and the boundary of the educational space], *Philosophy of Education: a series of conferences «Symposium»*, 23 edition. St.P.: Philosophical Society of St. Petersburg, pp. 211-212.
10. Merezha muzeiv v Ukraini [Chain of museums in Ukraine], Available at: [www.http://pidruchniki.com/](http://pidruchniki.com/) [Accessed 16 april 2018].
11. Vydy muzeiv [Types of museums], Available at: [www.http://pidruc](http://pidruc.com/) [Accessed 16 april 2018].
12. Nort D. (1993), Ustanovy ta ekonomichni rozvytok: istorychne vvedennia [Institutions and economic development: historical introduction],[translation: English], *THESIS*, T.1.; 2nd edition, pp.69-91.
13. Shidorenko O.I. (2013), Universalizatsiia rekreatsiinoi diialnosti v Ukraini [Universalization of recreational activity in Ukraine], *Bulletin KNUTD*, № 1, 264 p.
14. Muzei nauky Ukrainy [Museum of Science of Ukraine], Available at: [www.http://um.vn.ua](http://um.vn.ua) [Accessed 16 april 2018].
15. Muzei Ukrainy [Museums of Ukraine], Available at: [www.http://tourlib.net/statti](http://tourlib.net/statti) [Accessed 16 april 2018].

УДК 685.34.02

**ОПТИМІЗАЦІЯ ДЕФОРМАЦІЙНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ДЕТАЛЕЙ
ВЕРХУ ВЗУТТЯ ПРИ ШНУРОВІЙ ЗАТЯЖЦІ ЗАГОТОВКИ**

Росул Р.В., Садовнікова Т.М.

**OPTIMIZATION OF DEFORMATION PROPERTIES OF DETAILS
OF OVENS ATTACHMENTS AT CHAIN STEAM PURCHASE**

Rosul Ruslan, Sadovnikova Tetyana

У статті розглядається дослідження факторів, що впливають на якість формування деталей верху взуття при шнуровій затяжці верху взуття. За допомогою нового пристрою із застосуванням інформаційних технологій досліджено, як ці чинники впливають на величину зміщення краю затяжної кромки при диференційованих навантаженнях.

Ключові слова: деформація, шнурова затяжка, деталі верху, диференційне навантаження, напівавтомат, затяжна кромка, еюра.

The article deals with the study of the factors affecting the quality of the formation of parts of the top of the shoes with corded tightening of the top of the footwear. Using a new device with the use of information technology, it is investigated how these factors influence the magnitude of displacement of the edge of the protruding edge at differentiated loads. When forming the top of the shoe by the method of cord tightening it is supposed to carry out research on changing the size and position of the main parts of the workpiece and its protracted edges, establishing the mechanism of these changes, the choice of optimal regimes of this process. In further research it is envisaged to equip the device with frictional power elements and to study the effect of frictional forces on the quality of forming the workpiece with cord tightening.

Keywords: deformation, tightening of the cord, details of the top, differential load, semi-automatic, protracted edge, diagram.